

Evolució de les interrupcions voluntàries de l'embaràs

ILLES BALEARS 1992-2004

Govern
de les Illes Balears

Conselleria de Salut i Consum

Evolució de les interrupcions voluntàries de l'embaràs

ILLES BALEARS
1992·2004

Direcció General de Salut Pública i Participació

Servei d'Epidemiologia

Antònia Galmés Truyols
Margarita Portell Arbona
Gabriel Arbona Cerdà
Catalina Bosch Isabel
Antonio Nicolau Riutort
Joana Vanrell Berga

Suport administratiu Teresa Miserol Colom

Agraïments a totes les persones que aporten informació epidemiològica i suport tècnic

Impressió Plan b

Disseny i maquetació Marilén Mayol

Edita

Govern de les Illes Balears
Conselleria de Salut i Consum
Direcció General de Salut Pública i Participació
Palma - Mallorca / 2006

Copyright Conselleria de Salut i Consum

Dipòsit legal

Índex

Presentació

Introducció

Interrupció voluntària de l'embaràs a les Illes Balears

1. Notificació dels casos. Lloc de realització de la IVE. Tipus de centre
2. Incidència. Sèrie històrica de les Illes Balears.
Comparació amb la resta d'Espanya
3. Distribució geogràfica
4. Edat
5. Característiques socioeconòmiques
6. Antecedents relacionats amb la reproducció
7. Dades relacionades amb la interrupció l'embaràs
8. Diferències entre les dones que se sotmeten a la IVE a centres de les Illes Balears i les que s'hi sotmeten a centres d'altres comunitats autònomes

Presentació

Un altre any, com ha fet des de la despenalització de l'avortament i la implementació del Registre d'interrupcions voluntàries de l'embaràs al 1985, el Servei d'Epidemiologia ha recollit la informació referida als avortaments voluntaris en la nostra comunitat autònoma, i n'ha fet l'explotació estadística de les dades.

Enguany és el segon any consecutiu en què aquestes dades són publicades per aquesta Direcció General, en l'intent de posar a l'abast de professionals i ciutadans la informació recollida pel Servei d'Epidemiologia.

Aquesta publicació és fruit de la feina continuada de nombrosos professionals, tant de l'àmbit assistencial com del camp de la Salut Pública. Així doncs, només em queda agrair-los els esforços per fer possible la consolidació d'un sistema capaç d'obtenir una informació de qualitat al llarg de tots aquests anys.

Antoni Pallicer Orzáez

Director General de Salut Pública i Participació

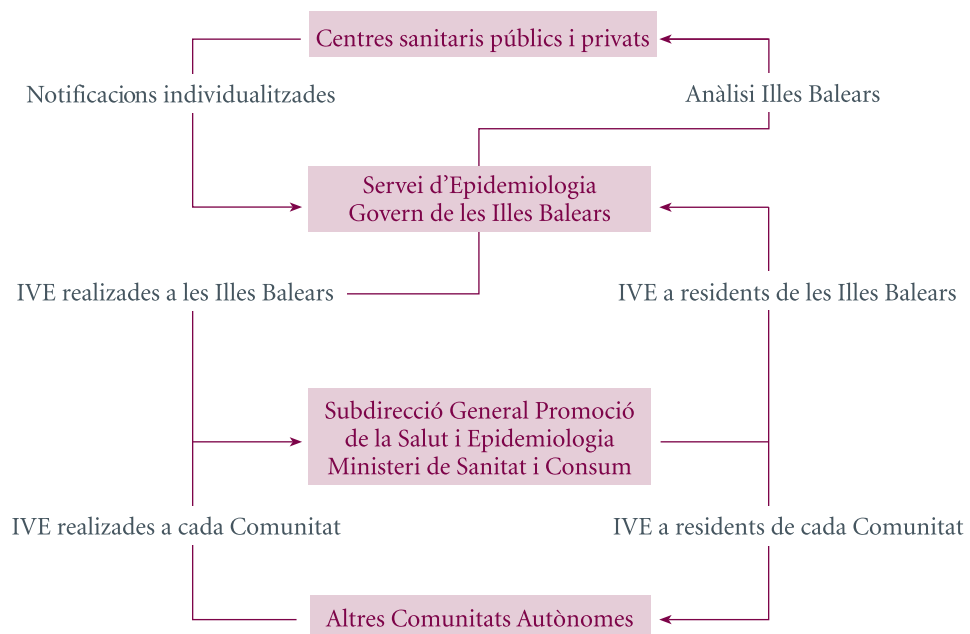
Introducció

Al 1985 es va despenalitzar l'avortament voluntari a Espanya en determinades circumstàncies (LO 9/1985, de 5 de juliol). Des de llavors es realitza una vigilància epidemiològica constant, que a les Illes Balears du a terme el Servei d'Epidemiologia de la Direcció General de Salut Pública i Participació. Així, des del 1986 es manté un Registre d'Interrupcions Voluntàries de l'Embaràs (IVE), que aporta informació sobre tots els avortaments voluntaris legals que es realitzen.

El circuit de la informació, que mostra la **figura 1**, és el següent:

FIGURA 1

Circuit de la recollida d'informació sobre interrupcions voluntàries de l'embaràs (ive)

- Els centres acreditats per a realitzar les IVE, tant els de titularitat pública com privada, constitueixen les fonts d'informació d'aquest registre. Durant el 2004 els centres notificadors han estat 6, 4 públics i 2 privats.
- Cada comunitat autònoma és responsable de recollir la informació dels centres de

l'àmbit autonòmic, fer-ne la depuració, agregació i tabulació de les dades, elaborar els informes i enviar la informació completa al Ministeri de Sanitat i Consum. A les Illes Balears és el Servei d'Epidemiologia, de la Direcció General de Salut Pública i Participació, de la Conselleria de Salut i Consum el que s'encarrega d'aquestes tasques.

- El Ministeri de Sanitat i Consum recull la informació de totes les Comunitats Autònomes, depura i agrega la informació, i envia a cada Comunitat Autònoma un fitxer amb les dades de les IVE realitzades fora de la comunitat autònoma a dones residents a la comunitat en qüestió. Així doncs, la informació de què disposam de cada any, és la següent: IVE realitzades a les Illes Balears tant a dones residents a les Illes Balears com a dones residents a altres comunitats autònomes, i IVE realitzades a altres comunitats autònomes a dones residents a Illes Balears.

Aquest sistema garanteix que cada comunitat autònoma tengui tota la informació sobre les IVE realitzades a residents a la comunitat, sigui el que sigui el lloc on s'han fet. Té l'inconvenient de retardar l'obtenció de la informació completa. A les Illes Balears disposam, poc després d'acabar l'any, de la informació de les IVE realitzades al territori de la comunitat autònoma i un any després les realitzades fora de la comunitat. La relativament elevada proporció de dones residents a les Balears i que se sotmeten a una IVE a altres comunitats i la distribució irregular de la illa de residència d'aquestes dones obliguen a fer l'anàlisi anual una vegada rebuda aquesta informació. La **taula 1** mostra el llistat de les variables que recull el Registre.

Les poblacions utilitzades per calcular les taxes són les procedents de la revisió anual del padró que realitza l'Institut Balear d'Estadística (IBAE). Per al càlcul de les taxes utilitzam les dones d'edats compreses entre els 15 i els 44 anys. Als grups extrems (menors de 15 anys i majors de 44) la incidència és baixa i variable, cosa que dona lloc a taxes molt inestables, i se'n presenten únicament els nombres absoluts. D'altra banda, per fer les comparacions amb la resta d'Espanya utilitzam les taxes que calcula el Ministeri de Sanitat i Consum (MSC) amb projeccions de població a partir del cens de 1991, que va fer l'Institut Nacional d'Estadística (INE) per al MSC.

A aquest informe presentam la informació sobre les característiques de les dones residents a les Illes Balears que s'han sotmès a una IVE durant l'any 2004. Les dades corresponents a l'evolució de les taxes insulars es presenten a partir del 1995 i la informació evolutiva referent a l'evolució anual per grup d'edat es mostra des de l'any 1994. La resta de dades evolutives es presenten a partir del 1992.

TAULA 1

Variables que recull el Registre d'IVE (any 2003)	
1. Centre on es realitza la IVE	
2. Dades de la dona:	
	Data de naixement
	Convivència en parella
	Estat civil
	Lloc de residència (província, municipi, codi postal)
	Ingressos econòmics propis
	Situació laboral de la dona
	Situació laboral de la parella o del sustentador principal
	Nombre de fills vius
	Data del darrer part
	Nombre d'IVE anteriors a l'actual
	Data de la darrera IVE
	Assistència a serveis de planificació familiar durant els darrers dos anys
3. Dades de la intervenció:	
	Lloc on es va informar per primera vegada de la possibilitat d'interrompre l'embaràs
	Setmanes de gestació al moment de la IVE
	Data d'ingrés
	Data de la intervenció
	Data de l'alta
	Motiu de la IVE (perill per a la salut materna, fetal o violació)
	Causa de la IVE (patologia específica)
	Mètode utilitzat en la intervenció

1. Notificació

A l'any 2004 el nombre total de casos notificats per centres acreditats de les Illes Balears ha estat de 2.430, 35 dels quals corresponen a dones residents a altres comunitats autònomes. Hi ha, a més, 307 notificacions d'IVE referents a dones residents a les Illes Balears i que s'havien sotmés a la intervenció a altres comunitats autònomes. Així doncs, el nombre total d'IVE realitzades a dones residents a les Illes Balears ha estat 2.702.

Pel que fa al tipus de centre notificador, de les IVE realitzades fora de les Illes Balears no en consta aquesta informació. De les realitzades a la nostra comunitat autònoma, el 95 es va fer a centres sanitaris privats i el 5% a centres públics.

A la **taula 2** es mostren les IVE realitzades a centres de les Illes Balears, per any i lloc de residència de les dones, del període 1992-2004.

TAULA 2

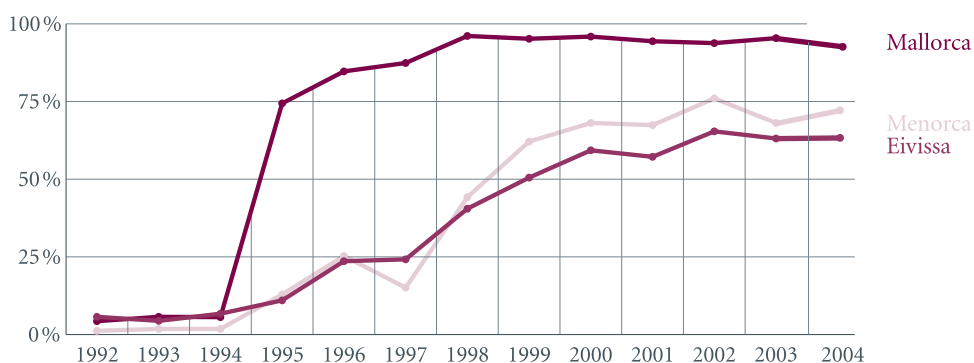
IVE realitzades a Illes Balears. Distribució per lloc de residència de la dona					
	Illes Balears		Altres CCAA		Total
	N	%	N	%	N
1992	40	97,6	1	2,4	41
1993	51	100	0	0	51
1994	47	100	0	0	47
1995	569	99,1	5	0,9	574
1996	966	99,0	10	1,0	976
1997	1.030	97,9	22	2,1	1.052
1998	1.609	96,4	60	3,6	1.669
1999	1.747	97,4	47	2,6	1.794
2000	2.035	99,1	18	0,9	2.053
2001	2.128	98,4	35	1,6	2.163
2002	2.368	98,7	30	1,3	2.398
2003	2.336	98,6	33	1,4	2.369
2004	2.395	98,6	35	1,4	2.430

Respecte de les IVE a dones residents a la nostra comunitat el percentatge de les realitzades a centres de les Illes respecte al total ha augmentat des del 5% de l'any 1992 al 89% del 2004. A la **figura 2** es mostra l'evolució d'aquest percentatge per illa. S'hi evidencien

diferències importants entre Mallorca i les altres illes. A Mallorca s'hi ubiquen els centres privats i, probablement per aquest motiu, en els darrers anys més del 90% de les dones que resideixen en aquesta illa i se sotmeten a una IVE ho fan en aquests centres. A Menorca i a Eivissa aquest percentatge és menor (entre el 60% i el 75%).

FIGURA 2

IVE a les Illes Balears, 1992-2004. IVE realitzades a dones amb residència a la comunitat autònoma. Percentatge de les IVE realitzades a centres de les Balears respecte del total. Distribució per illes.

Des del 1995, any en què es va acreditar el primer centre privat, el percentatge d'IVE fetes a centres privats és de més del 90%, tal com es mostra a la **taula 3**.

TAULA 3

IVE a les Illes Balears, 1992-2003. IVE realitzades a les Illes Balears, a dones residents a la comunitat autònoma. Tipus de centre que realitza la IVE

	Centres de titularitat pública		Centres de titularitat privada		Total
	N	%	N	%	N
1992	40	100	0	0	40
1993	51	100	0	0	51
1994	47	100	0	0	47
1995	54	9,5	515	90,5	569
1996	56	5,8	910	94,2	966
1997	36	3,5	994	96,5	1.030
1998	77	4,8	1.532	95,2	1.609
1999	82	4,7	1.665	95,3	1.747
2000	84	4,1	1.951	95,9	2.035
2001	100	4,7	2.028	95,3	2.128
2002	75	3,2	2.293	96,8	2.368
2003	94	4,0	2.242	96,0	2.336
2004	129	5,4	2.266	94,6	2.395

2. Incidència. Sèrie històrica de les Illes Balears. Comparació amb la resta d'Espanya.

El nombre d'interrupcions voluntàries de l'embaràs notificades corresponents a l'any 2004 a dones residents a les Illes Balears ha estat de 2.702. La taxa a dones de 15 a 44 anys ha estat de 12 casos per 1.000. A la sèrie històrica es veu un augment de la taxa, des de l'any 1992, de 6 punts (**Taula 4**).

TAULA 4

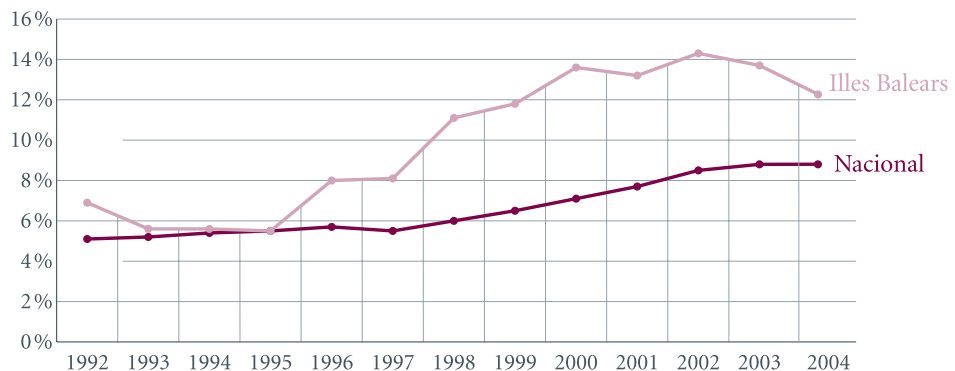
IVE a dones residents a les Illes Balears, 1992-2003. Evolució de la incidència			
Any	Nombre absolut de casos	Casos 15-44 anys	Taxa per 1.000
1992	1.026	1.019	6,0
1993	924	915	5,3
1994	926	922	5,3
1995	922	916	5,2
1996	1.335	1.326	7,4
1997	1.361	1.341	7,5
1998	1.864	1.853	9,9
1999	1.983	1.968	10,3
2000	2.267	2.257	11,3
2001	2.437	2.412	11,6
2002	2.678	2.663	12,2
2003	2.612	2.592	11,5
2004	2.702	2.682	12,0

La incidència, que al 2004 ha estat lleugerament més alta que al 2003, sembla establir-se en els darrers anys del període.

En comparar amb la taxa nacional (figura 3), es veu que al principi del període la incidència a la nostra comunitat era pràcticament igual a la nacional, i a partir de l'any 1996 va iniciar una tendència ascendent molt pronunciada, i molt més ràpida que la del total d'Espanya. Així, mentre que al 1994 ambdues taxes voltaven els 5,5 casos per 1.000, a la meitat del període les taxes de les Illes Balears quasi doblaven les nacionals, i en els darrers anys ambdues taxes es van apropant. Al 2004 la diferència entre la taxa de les Illes Balears i la total nacional de 3,5 punts. Les diferències entre la incidència calculada pel MSC i la calculada pel Servei d'Epidemiologia són conseqüència de la metodologia utilitzada.

FIGURA 3

IVE a les Illes Balears 1992-2004. Comparació entre les taxes nacionals i les de les Illes Balears. Taxes per 1.000 dones de 15 a 44 anys

3. Distribució geogràfica

A l'any 2004 la distribució per illes mostra una taxa similar a Mallorca i a Eivissa i Formentera, 12,4 i 11,7 casos respectivament per 1.000 dones de 15 a 44 anys, mentre que a Menorca la incidència és sensiblement més baixa, de 8,0 casos per 1.000. La **taula 5** mostra la taxa específica i el nombre absolut de casos per grup d'edat de cada illa. La distribució per grups d'edat també és diferent a cada illa: Menorca està el 43% té menys de 25 anys, percentatge que a Mallorca és del 36% i a Eivissa-Formentera del 34%.

TAULA 5

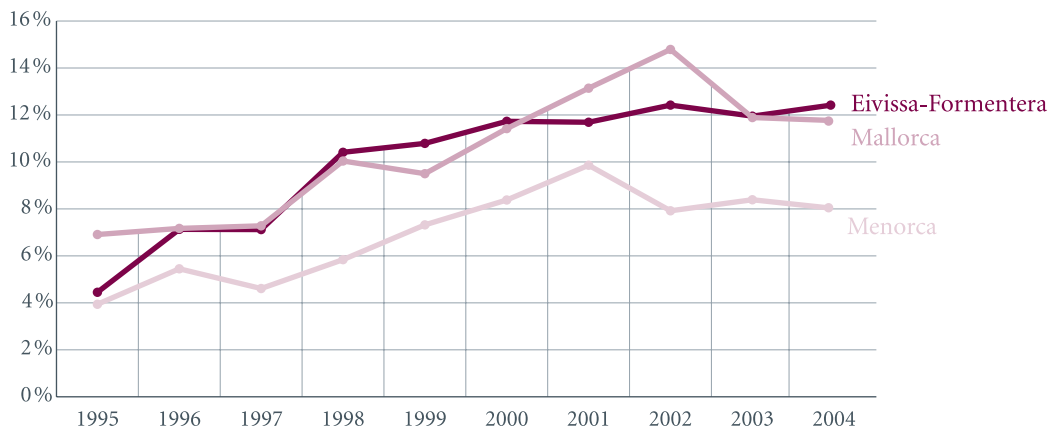
IVE a les Illes Balears, any 2003. Distribució per illa i per grup d'edat
Nombre absolut d'IVE (N), taxes per 1.000 (tx) i percentatge (%)

Grup d'edat	Mallorca			Menorca			Eivissa-Formentera			Illes Balears ¹		
	N	Tx	%	N	Tx	%	N	Tx	%	N	Tx	%
< 15 anys	8	-	0,4	1	-	0,6	0	-	0,0	9	-	0,3
15-19	279	13,9	12,6	19	8,4	11,9	42	13,7	12,7	340	13,4	12,6
20-24	532	19,9	24,1	48	16,5	30,2	69	16,4	20,9	650	19,2	24,1
25-29	550	15,9	24,9	42	10,8	26,4	84	14,7	25,5	678	15,4	25,1
30-34	414	12,0	18,7	25	6,5	15,7	70	12,6	21,2	509	11,6	18,8
35-39	300	9,4	13,6	16	4,4	10,1	43	8,8	13,0	359	8,9	13,3
40-44	118	4,1	5,3	8	2,6	5,0	20	4,4	6,1	146	4,0	5,4
> 44	9	-	0,4	0	-	-	0	-	0,6	11	-	0,4
Total	2.210	12,4v	100,0	159	8,0	100,0	330	11,7	100,0	2.702	12,0	100,0

(1) Inclou 3 casos sense informació sobre el lloc de residència de la dona

A la **figura 4** es mostra l'evolució de la incidència a cada illa. Es veu com Mallorca i Eivissa presenten unes incidències molt semblants, amb una tendència similar, mentre que les taxes de Menorca es mantenen per davall de 10 casos per 1.000 i de 2 a 4 punts més baixes que a les altres illes.

FIGURA 4
IVE a les Illes Balears, 1995-2004. Evolució de la taxa d'incidència per illes
Taxes per 1.000 dones de 15 a 44 anys.

La distribució per municipi de les IVE del 2004 és molt irregular. A dos municipis dels 67 de la comunitat autònoma no hi ha hagut cap IVE notificada i a tres casos no hi constava el municipi. Pel que fa a la resta, la taxa oscil·la entre els 2 casos per 1.000 de Vilafranca de Bonany, Sencelles i Sant Joan de Labritja i els 20 d'Eivissa, igual que al 2003. Hi ha 9 municipis que presenten taxes superiors a la mitjana de les Illes Balears.

A partir dels casos esperats, calculats amb l'assumpció d'una distribució homogènia de les IVE proporcional a la població municipal, s'ha calculat el risc, i s'ha considerat que el risc esperat està entre 90 i 110. El risc ha resultat un 10% major que la mitjana a 15 municipis (només tres d'ells, Eivissa, Alcúdia i Palma, amb significació estadística), 9 més presenten el risc esperat i el risc de la resta és menor que l'esperat (figura 5). Les taxes d'Eivissa i de Palma han estat, respectivament, de 20,2 i de 14,7 casos per 1.000.

FIGURA 5
IVE a les Illes Balears, 2004. Distribució per municipis, segons el risc.

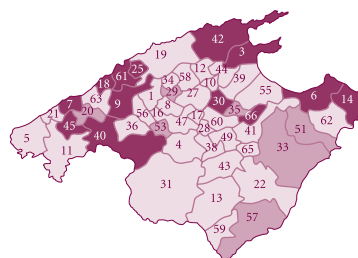
Municipis amb risc > 110
i significació estadística (IC95%):

- Eivissa: 171 (149 - 195)
- Alcúdia: 160 (126 - 201)
- Palma: 120 (114 - 127)

Risc

- 0,00 - 90,00
- 90,1 - 110,00
- > 110

- 26 Eivissa
- 24 Formentera
- 46 Sant Antoni
- 50 Sant Joan
- 48 Sant Josep
- 54 Santa Eulàlia

- 1 Alaró
- 3 Alcúdia
- 4 Algaida
- 5 Andratx
- 6 Artà
- 7 Banyalbufar
- 8 Binissalem
- 10 Búger
- 9 Bunyola
- 11 Calvià
- 12 Campanet
- 13 Campos
- 14 Capdepera
- 16 Consell
- 17 Costitx
- 18 Deià
- 19 Escora
- 20 Esporles
- 21 Estencelles

- 22 Felanitx
- 25 Fornalutx
- 27 Inca
- 28 Lloret
- 29 Lloseta
- 30 Llubi
- 31 Llucmajor
- 33 Manacor
- 34 Mancor
- 35 Maria
- 36 Marratxí
- 38 Montuiri
- 39 Muro
- 40 Palma
- 41 Petra
- 44 Pobla (Sa)
- 42 Pollença
- 43 Porreres
- 45 Puigpunyent
- 59 Salines (Ses)
- 49 Sant Joan
- 51 Sant Llorenç

- 2 Alaior
- 64 Castell (Es)
- 15 Ciutadella
- 23 Ferreries
- 32 Maó
- 37 Mercadal (Es)
- 67 Migjorn Gran (Es)
- 52 Sant Lluís

- 53 Santa Eugènia
- 55 Santa Margalida
- 56 Santa Maria
- 57 Santanyi
- 58 Selva
- 47 Sencelles
- 60 Sineu
- 61 Sóller
- 62 Son Servera
- 63 Valldemosa
- 65 Vilafranca

4. Edat

A l'any 2004, l'edat mitjana de les dones era de 27,6 anys, amb un rang de 13 a 48 anys. La meitat de les dones tenien 27 anys o menys al moment de la IVE ([taula 6](#))

TAULA 6

IVE a les Illes Balears, any 2003	
Edat en anys: resum de dades	
Edat mitjana	27,6
Desviació típica	6,9
Edat mínima	14
Edat màxima	47
Percentil 25	22
Percentil 50	27
Percentil 75	33

La distribució per grup d'edat ([taula 5](#)) mostra que el grup amb incidència més alta és el de 20 a 24 anys, amb una taxa de 19 casos per 1.000, seguida del grups de 25 a 29 anys i el d'adolescents (15 a 19 anys). Els tres grups presenten taxes més elevades que la global.

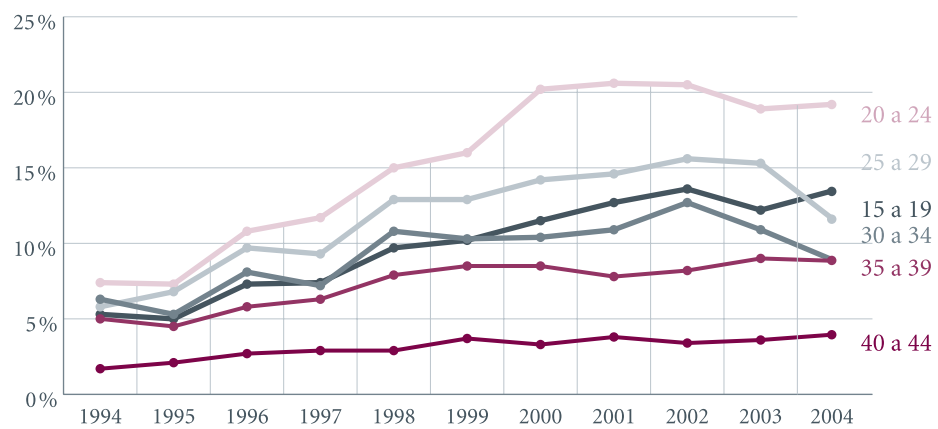
Pel que fa a l'evolució des del 1994, l'augment de la incidència és molt diferent entre grups d'edat: el major increment correspon al grup de 20 a 24 anys, que ha augmentat 11,8 punts (de 7,4 a l'any 1994 a 19,2 per 1.000 al 2004), seguit dels de 25 a 29 anys i de 15 a 19, amb augments de 9,5 i 8,2 punts respectivament. Els grups amb menor incidència y taxes més estables són els de les dones més grans ([taula 7 i figura 6](#))

TAULA 7

IVE a les Illes Balears, anys 1994-2003. Taxes per 1.000 dones. Distribució per grups d'edat											
Grup d'edat	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
15 a 19	5,3	5,0	7,3	7,4	9,7	10,2	11,5	12,7	13,6	12,2	13,4
20 a 24	7,4	7,3	10,8	11,7	15,0	16,0	20,2	20,6	20,5	18,9	19,2
25 a 29	5,8	6,8	9,7	9,3	12,9	12,9	14,2	14,6	15,6	15,3	15,4
30 a 34	6,3	5,3	8,1	7,2	10,8	10,3	10,4	10,9	12,7	10,9	11,6
35 a 39	5,0	4,5	5,8	6,3	7,9	8,5	8,5	7,8	8,2	9,0	8,9
40 a 44	1,7	2,1	2,7	2,9	2,9	3,7	3,3	3,8	3,4	3,6	4,0
15-44 anys	5,3	5,2	7,4	7,5	9,9	10,3	11,3	11,6	12,2	11,5	12,0

FIGURA 6

IVE a les Illes Balears, 1994-2004. Taxa específica per grup d'edat. Taxes per 1.000

5. Característiques socioeconòmiques

Poc més de la meitat de les dones sotmeses a una IVE a l'any 2004 conviu amb una parella (52%), i la majoria (66%) són fadrines (taula 8). Pel que fa a l'evolució, el percentatge de dones que viuen en parella ha estat 2 punts més alt que al 1992, amb oscil·lacions importants durant el període (mínim de 34% i màxim de 52%), mentre que el percentatge de dones fadrines ha augmentat 13 punts des del 1992, i ha mostrat una elevació sostinguda, tot i que sembla haver-se estabilitzat en els darrers anys.

TAULA 8

IVE a les Illes Balears, any 2003. Estat civil i convivència en parella				
Estat civil	Conviu en parella			Percentatge
	Si	No	Total	
Fadrina	698	1.124	1.772	65,6
Casada	553	18	671	24,8
Viuda	7	12	19	0,7
Divorciada	24	48	72	2,7
Separada	59	109	168	6,2
No consta	0	0	0	0,0
Total	1.391	1.311	2.702	100
Percentatge convivència	41,5%	48,5%	100	

Pel que fa al nivell d'estudis i a l'any 2004 (taula 9), la meitat de les dones ha arribat, com màxim, al 2n grau/1r. cicle, que correspon al 2on. curs de la ESO, 8è d'EGB o equivalents (14 anys d'edat). Comparat amb el quinquenni anterior (figura 7), i tot i que el percentatge que representen és petit, ha augmentat el percentatge de dones sense cap tipus d'estudis. Han augmentat també les dones amb el nivell de 5è-6è d'EP (nivell corresponent als 11-12 anys d'edat), mentre que han disminuït les dones de 1er-2on d'ESO (13-14 anys d'edat). La resta de grups ha variat menys del 10% amb respecte a la mediana del període 1999-2003.

TAULA 9

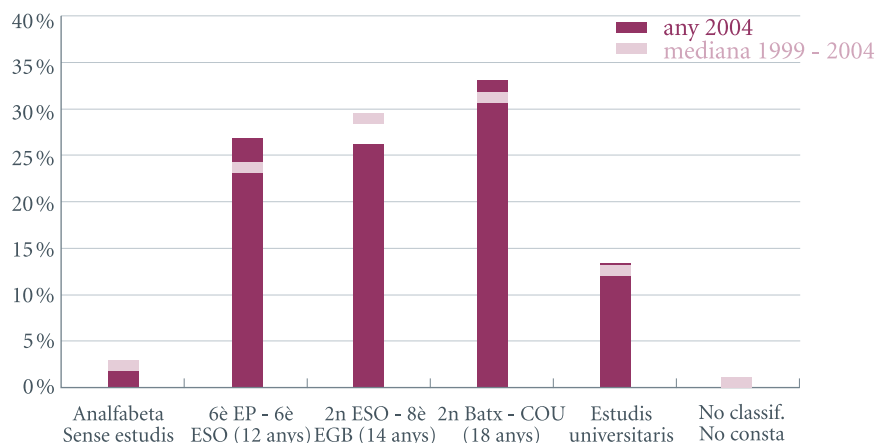
IVE a les Illes Balears, any 2003. Nivell d'instrucció. Nombre absolut d'IVE (N), percentatge (%) i percentatge acumulat (%CUM)

	N	%	%CUM
Analfabeta	6	0,2	0,2
Sense estudis (sap llegir i escriure)	79	2,9	3,1
1er grau (4rt. Educació Primària)	742	27,5	30,6
2on grau / 1er cicle (2on ESO)	605	22,4	53,0
2on grau/ 2on cicle (2on Batxillerat)	921	34,1	87,1
Esc. Universitàries o equivalents	306	11,3	98,4
Facultats, Esc Tec Sup o equi., i postgraduades	42	1,6	100,0
No classificables	1	0,0	100,0
No consta	0	0,0	100,0
Total	2.702	100,0	

NOTA: La informació correspon al màxim d'estudis completats o, en el cas de les estudiant, al cicle al qual estan al moment de la IVE.

FIGURA 7

IVE a les Illes Balears, 2004. Nivell d'estudis. Comparació amb el quinquenni 1998-2003

Quant a la situació laboral i econòmica i a l'any 2004 (taula 10), el 70% té ingressos propis. Amb respecte als anys anteriors, aquest percentatge ha augmentat 5 punts des del 1992, amb un pic important a la segona meitat dels anys 90 i una estabilització en els darrers 3 anys (figura 8). La majoria de les dones (67%) treballen com assalariades, la segona categoria correspon a les dones en atur (15%), i només el 8% (206) consten com estudiant. Del grup de 15 a 19 anys només el 42% està classificada com estudiant. Des del 1992 ha augmentat el percentatge de dones que treballen (6 punts) i el de les aturades o que cerquen el primer treball (6 punts), mentre que han disminuït les mestresses de casa (8 punts) i les que estudien (3 punts), amb fluctuacions importants durant el període (taula 11).

TAULA 10

IVE a les Illes Balears, any 2003. Situació laboral i econòmica de la dona

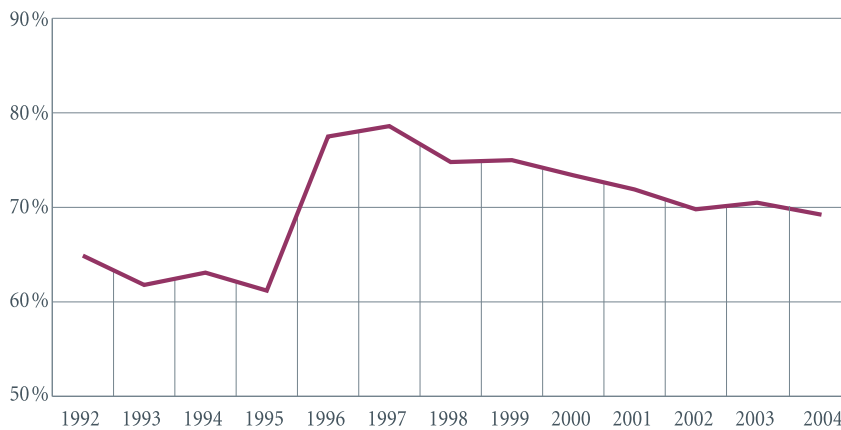
Situació laboral de la dona	Ingressos econòmics propis ¹		Total	
	Si	No	N	%
Patrona o professional que contracta personal	6	0	6	0,2
Patrona o professional que no contracta personal	35	0	35	1,3
Sou, jornal, comissió o altra remuneració	1.797	0	1.797	66,5
Pensionista	4	202	5	0,2
Estudiant	4	380	206	7,6
Aturada o cerca la primera feina remunerada	15	229	395	14,6
Mestressa de casa	7	10	236	8,7
Altres	12	0	22	0,8
No consta	0	0	0	0,0
Total	1.880	822	2.702	100,0
Percentatge ingressos	69,6	30,4		

(1) No consta la dada "tenir ingressos propis" a un cas signat com estudiant. El total de casos amb informació és de 2.611

FIGURA 8

IVE a les Illes Balears, 1992-2004.

Evolució del percentatge de dones amb ingressos econòmics propis

TAULA 11

IVE a les Illes Balears, 1992- 2003. Evolució de la situació laboral, en percentatge

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Treballadores en actiu	62	57	58	58	76	75	70	71	70	69	68	69	68
Aturades	9	16	12	8	5	6	10	11	9	9	12	13	15
Estudiants	11	10	13	14	9	9	9	8	8	9	7	7	8
Mestressa de casa	17	17	14	19	9	8	10	8	11	12	11	10	9
Altres i No consta	1	<1	3	1	1	1	1	1	<1	<1	<1	1	1

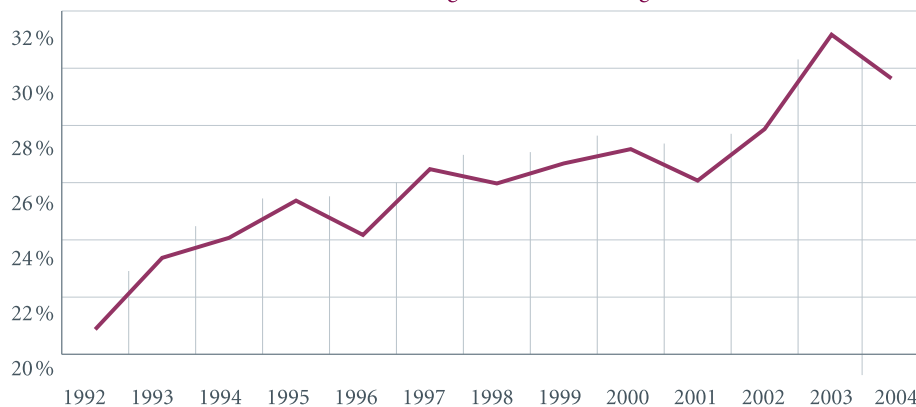
6. Antecedents relacionats amb la reproducció

A l'any 2004 quasi la meitat de les dones (1.362, 50%) tenen algun fill, d'aquestes el 48% en tenen un, i el rang va d'1 a 12. El 31% de les dones amb fills varen tenir el darrer part a l'any 2004 o en els 2 precedents, igual que la mediana del quinquenni anterior. Durant el període 1992-2004, el percentatge de dones amb fills ha fluctuat entre el 43% al 1993 i el 52% al 2000.

El 31% (830) de les dones sotmeses a una IVE a l'any 2004 s'havien sotmès a un avortament anterior, i el rang va d'1 a 10 avortaments. El 45% de les dones amb IVE anteriors es van sotmetre a la darrera durant el 2004 o en els 2 anys precedents, igual que la mediana del quinquenni 1999-2003. L'evolució de la proporció de dones amb alguna IVE anterior al llarg del període ha estat d'un augment de 9 punts: del 22% de 1992 al 31% de 2004 (figura 9), i al 2004 ha estat un 10% superior a la mediana del període 1999-2003.

FIGURA 9

IVE a les Illes Balears, 1992-2003. Percentatge de dones amb alguna IVE anterior

La data de la darrera IVE segueix sent la variable menys emplenada, amb el 2,3% de protocols on no hi consta l'any i el 51% als que no hi consta el mes. El mes segueix igual que la mitjana dels 5 anys anteriors, mentre que l'emplenament de l'any ha millorat considerablement amb respecte als anys anteriors, amb un promig d'un 9,7% de protocols on no hi constava l'any.

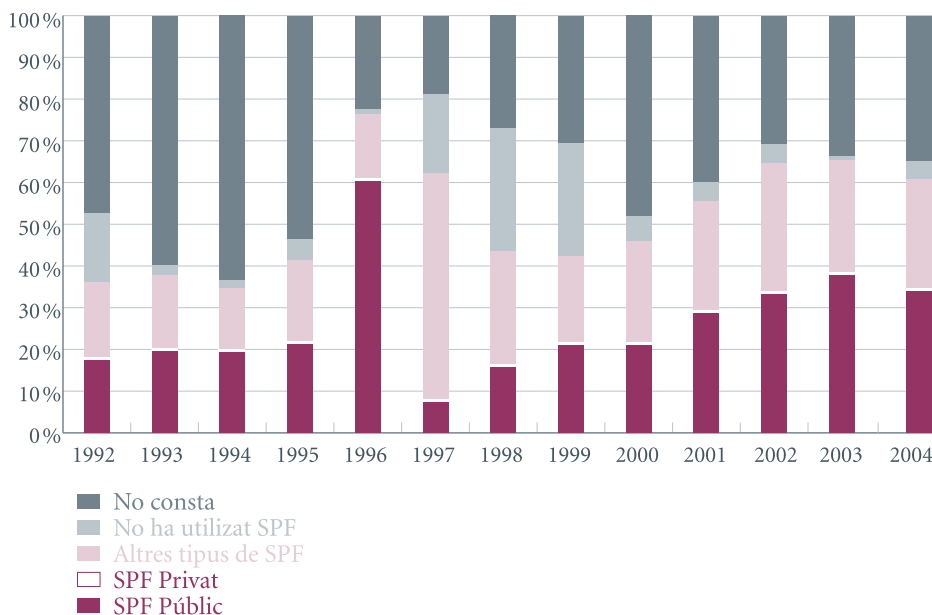
El 64% de les dones, a l'any 2004, havien utilitzat algun tipus de servei de planificació familiar en els dos anys anteriors a la IVE, i la majoria d'aquests dones (53%) havien utilitzat serveis de centres públics (taula 12), un percentatge similar al promig del quinquenni anterior. Al llarg del període 1992-2004 el percentatge de dones que han utilitzat serveis de planificació familiar ha experimentat oscil·lacions des del 37% del 1994 al 81% del 1997, i el promig és del 63%. De les dones que han utilitzat aquests serveis, la majoria ho ha fet a centres públics. A la figura 10 es veu l'evolució d'aquesta variable.

TAULA 12

IVE a les Illes Balears, any 2003. Utilització de serveis de planificació familiar (SPF) i tipus de servei utilitzat		
	N	%
No han utilitzat SPF	1.739	64,4
Han utilitzat SPF	962	35,6
No consta utilització de SPF	1	<1
SPF a centres públics	927	53,3
SPF a centres privats	713	41,0
SPF a altres centres	99	5,7

FIGURA 10

IVE a les Illes Balears. Utilització de serveis de planificació familiar en els dos anys anteriors a la IVE i tipus de servei

7. Dades relacionades amb la interrupció l'embaràs

A l'any 2004, el 46% (1.127 dones) s'ha informat de la possibilitat de la IVE a llocs diferents a centres sanitaris (**taula 13**). Aquesta forma d'informar-se és molt freqüent al llarg de tot el període 1992-2004, excepte en el 1996, i globalment suposa el 46% de les IVE.

TAULA 13

IVE a les Illes Balears, any 2003. Lloc d'informació sobre la possibilitat de la IVE		
	N	%
Centre sanitari públic	876	32,4
Centre sanitari privat	572	21,2
Altres	1.254	46,4
Total	2.702	100,0

El 75% de les dones estaven entre les setmanes de gestació 4 i 8 i el rang és de 4 a 22 (**taula 14**), amb una mitjana de 8,5 setmanes, molt estable durant tot el període.

TAULA 14

IVE a les Illes Balears, any 2003 Setmanes de gestació: resum de dades	
Mitjana	8,5
Desviació típica	3,3
Mínim	4
Màxim	22
Percentil 25	6
Percentil 50	8
Percentil 75	9

El motiu més freqüent d'avortament és el perill per a la salut física o psíquica de la mare, 2.602 casos que corresponen al 96% de les IVE, percentatge que durant tot el període ha estat entre el 95% i el 98%. A les taules 15 i 16 es mostren les causes de l'any 2004.

8. Diferències entre les dones que se sotmeten a la IVE a les Illes Balears i les que s'hi sotmeten a altres comunitats autònomes

La principal diferència entre aquests dos grups és a l'illa de residència. Mentre que a Mallorca el 94% de les dones se sotmeten a la IVE a centres de la comunitat autònoma, a Menorca són el 72% i a Eivissa el 64%. Durant els primers anys del període les IVE de tota la comunitat autònoma es feien majoritàriament fora de les Illes Balears, situació que va canviar al 1995 en obrir un centre privat a Mallorca. De llavors ençà quasi totes les residents a Mallorca se sotmeten a la intervenció a les Illes Balears. A Menorca i a Eivissa el canvi ha estat més lent i no han arribat a igualar la situació de Mallorca (**figura 2**)

Pel que fa a la resta de variables, a la **taula 17** es mostren les que presenten alguna diferència estadísticament significativa ($p < 0,05$). Les dones que s'havien sotmès a la IVE a les Illes Balears presentaven percentatges més alts de convivència en parella, de tenir fills i d'haver-se informat de la possibilitat de la IVE per vies diferents a centres sanitaris. Entre les que s'hi havien sotmès fora de les Illes Balears hi havia un major percentatge de fadrines i de dones que ja s'havien sotmès a alguna IVE amb major freqüència. A més, tenien un nivell d'instrucció més alt, havien utilitzat més els serveis de planificació familiar (i també amb més freqüència els centres públics) i l'edat gestacional era més alta.

TAULA 17

IVE a les Illes Balears, any 2004. Diferències entre les dones que se sotmeten a la IVE a centres de les Illes Balears (REA) i les que s'hi sotmeten a centres d'altres comunitats autònomes (No REA)¹

N: Nombre absolut de casos; %:percentatge; DT: desviació típica
(Mitjana i DT, per a variables numèriques: edat gestacional)

	REA		No REA	
	N (mitjana)	% (DT)	N (mitjana)	% (DT)
Convivència amb una parella	1.256	52,4	135	44,0
Estat civil: Fadrina	1.550	64,7	222	72,3
Nivell d'instrucció ² :				
Analfabeta - Sense estudis	83	3,5	2	0,7
1er grau (4rt. Educació Primària)	683	28,5	59	19,2
2on grau / 1er cicle (2on ESO)	497	20,8	108	35,2
2on grau/ 2on cicle (2on Batxillerat)	834	34,8	87	28,3
Estudis superiors	297	12,4	51	16,6
Ja tenia fills	1.232	51,4	130	42,3
Ja s'havia sotmès a alguna IVE	718	30,0	112	36,5
Ha utilitzat serveis de planificació familiar	1.534	64,1	205	66,8
A centres públics	830	54,1	97	47,3
Informada possibilitat IVE:				
Centre sanitari públic	804	33,6	72	23,5
Centre sanitari privat	419	17,5	153	49,8
Informada per altres vies	1.172	48,9	82	26,7
Setmanes gestació (mitjana i DT)	8,1	2,77	11,9	4,74

NOTES

(1) Només es presenten les variables en què s'han vist diferències ($p < 0,05$) entre els dos grups

(2) A un cas no consta la informació sobre el nivell d'estudis

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria de Salut i Consum